

KONKURENTSIAMET

Saaremaa DeliFood OÜ
Kiri edastatud digitaalselt aadressil:
marten@saarefood.ee

Teie: 02.07.2024 e-kiri

Meie: 08.07.2024 nr 9-1/2024-059-2

Vastus pöördumisele seoses Kuressaare Veevärk AS hindadega

Konkurentsiametis on 03.07.2024 registreeritud Saaremaa DeliFood OÜ pöördumine Kuressaare Veevärk AS veeteenuse hinna ning reovee piirväärtustega seoses:

„Palume selgitada, mille alusel on erinevad kohalikes omavalitsustes reoainete lubatavad piirkontsentratsioonid (LPK) ning miks on just Kuressaares LPK hinnakategooriate piirmäärad kõige rangemad? Samuti palume selgitust, miks on ka Kuressaare Veevärk AS vee tarbimise ja heitvee ära juhtimise teenus kallim võrreldes teiste linnadega (seda nii füüsilistel kui ka juriidilistel isikutel)?“

Konkurentsiameti vastus:

Reoainete piirkontsentratsioonidest

Kinnistute veega varustamise ning kinnistute reovee, sademevee, drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise korraldamist ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kaudu reguleerib ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seadus (edaspidi ÜVVKS), mis sätestab ka riigi, kohaliku omavalitsuse, vee-ettevõtja ning kliendi õigused ja kohustused.

ÜVVKS § 34 lõike 1 kohaselt kehtestab ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirja kohaliku omavalitsuse volikogu määrusega.

ÜVVKS § 34 lõike 2 punkt 3 kohaselt kinnitab kohaliku omavalitsuse volikogu ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirjas ühiskanalisatsiooni juhitava reo- ja sademevee saastenäitajate piirväärtused ning piirväärtusi ületava reostuse eest võetava tasu arvutamise korra (ÜVVKS § 34 lõike 2 punkt 4).

ÜVVKS § 34 lõike 3 kohaselt: ÜVVKS lõike 2 punkti 3 alusel saastenäitajate piirväärtuste kehtestamisel arvestatakse piirkonna reoveepuhasti suurust, võimsust, tüüpi, kasutatavat puhastustehnoloogiat, vooluhulkasid, reovee koostise ühtlustamise võimalusi ning teisi tehnoloogilisi kriteeriume, mis võimaldavad ühiskanalisatsiooni juhitavat reovett puhastada nõuetekohaselt ja ühiskanalisatsiooni kahjustamata. Nimetatud piirväärtuste arvestamise alused, sealhulgas eksperdi hinnangud, peavad olema avalikud niivõrd, kuivõrd need ei kahjusta ettevõtja ärisaladust ja kuivõrd avalikustamine ei ole piiratud teiste õigusaktidega.

Eeltoodust tulenevalt nähtub, et piirväärtuste kehtestamisel võetakse aluseks hulk erinevaid kriteeriume ning tulenevalt seadusest on nende kehtestamine kohaliku omavalitsuse ülesanne.

Selgitamaks välja, kuidas on konkreetsete piirmäärad kujunenud, peaksite pöörduma kohaliku omavalitsuse poole.

Lisaks selgitame, et ÜVVKS § 56 kohaselt võib vee-ettevõtja lisaks ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnale võtta piirväärtusi ületava reostuse eest tasu, kui ohtlike ainete või muude saastenaõtjate sisaldus ärajuhitavas reo- või sademevees ületab vee-ettevõtja ja tarbija vahel sõlmitud liitumis- või teenuslepinguga kehtestatud piirväärtusi. **Piirväärtusi ületava reovee tasu ei määra Konkurentsiamet.**

Ühe lahendusena reovee piirväärtuste alandamiseks ja seeläbi ülenormatiivse reostustasu vältimiseks, on võimalik rajada enda tehasele reovee eelpuhasti, mida on teised Eestis asuvad piimatööstused ka teinud.

Kuressaare Veevärk AS veeteenuse hinnast ning erinevate vee-ettevõtete hindade võrdlemisest

ÜVVKS § 50 lõike 1 kohaselt kujundatakse veeteenuse hind selliselt, et vee-ettevõtjal oleks muuhulgas tagatud põhjendatud tegevuskulude katmine, investeeringud olemasolevate ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemide jätkusuutlikkuse ja toimepidevuse tagamiseks ning keskkonnanõuete täitmine.

Hinna määramise protsessis kontrollis Konkurentsiamet, et Kuressaare Veevärk AS veeteenuse hind oleks ÜVVKS § 50 lõikest 1 lähtuvalt kujundatud vee-ettevõtja poolt ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse osutamiseks vajalike ja põhjendatud kulude ning tulukuse alusel. Veeteenuse hinna absoluutväärtuse maksimaalset piiri ega veeteenuse hinna maksimaalset lubatavat muutust seaduses sätestatud ei ole.

Konkurentsiamet selgitab, et erinevate vee-ettevõtjate veeteenuste hindade absoluutväärtuste võrdlemine ei ole õige, sest iga vee-ettevõtja veeteenuse hind on ÜVVKS § 50 lg 1 tulenevalt kujundatud just konkreetse vee-ettevõtja põhjendatud kulude ja investeeringute alusel. Põhjendatud kulud sõltuvad otseselt vee-ettevõtja tegevuspiirkonna eripäradest: kui sügavast põhjaveekihist vett ammutatakse, kas vett on vaja joogiveeks töödelda, millised on reovee puhastamise nõuded, jms. Veeteenuse hind saadakse vee-ettevõtja poolt teenuse osutamiseks tehtavate põhjendatud kulude (sh kulud investeeringute tegemiseks) jagamisel osutatava teenuse mahuga. Eeltoodust lähtuvalt mõjutab veeteenuse hinna absoluutväärtuse kujunemist olulisel määral asustustihedus.

Mida tihedam on asustatus vee-ettevõtja tegevuspiirkonnas, seda madalamaks kujuneb veeteenuse hind ning mida hõredam on asustatus, seda kõrgemaks kujuneb veeteenuse hind (infrastruktuuri kulud jagatakse ära tarbijate vahel). Statistikaameti andmetel (Statistikaameti andmebaasist [Vali tabel \(stat.ee\)](http://stat.ee) aruande RV0291U andmed) oli 01.01.2024 seisuga asustustihedus Tallinnas 2870,4 elanikku km² kohta, Pärnus 1254,0 elanikku km² kohta ja Viljandis 1176,2 elanikku km² kohta (piirkonna valikud vaid mõned näited pöördumises toodud võrdlusest). Kuressaare Veevärk AS osutab veeteenust kogu Saare maakonna territooriumil, mille hulgas on kõige suurem piirkond Kuressaare linn, mille asustustihedus on 848,5 elanikku km² kohta. Saare maakonna asustustihedus on aga vaid 10,9 elanikku km² kohta.

Seega on asustustihedus Tallinnas, Pärnus ja Viljandis oluliselt suurem kui Kuressaare Veevärk AS hallatavas tegevuspiirkonnas ning seetõttu ei ole nende vee-ettevõtete võrdlemine ka kohane.

Sarnane proportsioon on ka vastavate vee-ettevõtete tarbimistiheduste (veeteenuse müüginahuh ja torustike pikkuse jagatis) vahel. Seega tuleb Kuressaare Veevärk AS-l veeteenuse osutamiseks tehtavad kulud (s.h ühisveevärgi ja -kanalisatsioonirajatiste investeeringud ja hooldamisega seotud kulud) jagada oluliselt väiksema müüginahuhuga, mis tingibki kõrgema veeteenuse hinna.

ÜVVKS § 73 lg 1 kohaselt, kui vee-ettevõtja on kehtestanud juriidilistele ja füüsilistele isikutele erinevad ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenuse hinnad, kohustub ta viima hinnad võrdse kohtlemise põhimõttega kooskõlla kolme aasta jooksul ÜVVKS jõustumisest arvates ehk **hiljemalt 01.07.2026** peab Kuressaare Veevärk AS ühtlustama veeteenuse hinnad füüsilistele ja juriidilistele isikutele.

Loodame, et saite eeltoodust vastused esitatud pöördumisele.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kertu Saul

hinnaregulatsiooni osakonna juhataja